

Sant Genís de Gavarrós

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al nucli de Gavarrós damunt de la rectoria i de la casa Cabanes.
Emplaçament	Al nucli de Gavarrós damunt de Cabanes i la rectoria. Pista de Riutort. 5 Km
Alçada:	1348

Coordenades:

Latitud:	42.28111
Longitud:	1.91545
UTM Est (X):	410576
UTM Nord (Y):	4681558

Classificació

Número de fitxa	08099-162
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Romànic Neoclàssic
Segle	XI-XIX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	El 2008 es van fer obres de remodelació a la coberta, parets i sobretot el campanar. L'església sempre ha estat cuidada pels habitants de Gavarrós.
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BCIL. Núm 14.1 Aprovat pel Consell Comarcal 07/01/014
Número inventari	Si. Núm. 3414 IPAC (Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Parròquia de la Pobra de Lillet. (C/Dr. Cisneros núm. 5. CP. 08696 La Pobra de Lillet)

Descripció

L'església de Sant Genís de Gavarrós correspon amb un edifici format per una sola nau coberta amb volta de canó de perfil apuntat i capçada a llevant per un absis semicircular en el qual s'hi obre una finestra de doble esqueixada coronada per un arc de mig punt en doble rosca de pedra tosca. En cal destacar el ràfec de sota la coberta format per un doble fris de dent de serra també en pedra tosca. La coberta, avui dia de teules en substitueix una de més antiga de lloses, encara visible sota la teulada existent. La porta d'entrada s'obre al mur de ponent i correspon amb una obra moderna formada per un arc adovellat de mig punt de pedra rogenca amb la data de 1765 incisa a la seva clau damunt una creu llatina. La porta original es situava a migdia i avui dia forma part de l'entrada a l'escala del campanar. El campanar és de torre amb coberta piramidal als quatre vents i obertures per a les campanes al darrer pis coronades per arcs de mig. Aquest campanar en substitueix un de més antic de cadireta, parcialment visible al mur de ponent. En cal destacar el ràfec de sota teulada amb dues filades de maó col·locats de cantó i pintats en color blanc. Adossat a migdia i també a tramuntana hi ha dos cossos coberts amb teulada a dues vessants que corresponen amb les capelles que s'afegiren en època moderna. En un d'ells hi ha una pedra amb la data de 1822 corresponent en la seva realització. Aquestes dues capelles emmascaren part de la capçalera. L'aparell constructiu és de carreus de pedra ben treballats i escairats, units amb argamassa de calç i disposats en filades regulars, llevat de les capelles i campanar que la fàbrica és de maçoneria i filades de pedra disposades de forma més aviat irregulars. Adossat al mur de tramuntana hi ha una escala sostinguda per un arc de pedra de perfil rebaixat que accedeix a la coberta. Aquesta escala ha estat refeta després de la restauració. L'interior de l'església està cobert amb una volta de canó de perfil apuntat i reforçada per tres arcs torals que arrenquen de damunt de pilastres revestides de guix. Està il·luminada per l'ull de bou obert al mur tester i la finestra de la capçalera. L'aparell no és visible ja que està completament revestit per un estuc pintat que simula un carreuat i localitzat sota una capa pictòrica de color blau. A ponent i damunt la porta d'entrada hi ha el cor sostingut per bigues de fusta tornejades amb els acabats en forma de cap de biga i tapa-junts que sostenen els taulons. La barana és amb barrots de fusta de secció quadrangular. Les capelles annexes estan cobertes amb voltes de canó amb restes d'enguixat. Tal i com s'ha dit l'església té la volta enguixada i conserva encara la cornisa de guix amb motius neoclàssics. El paviment és de maons ceràmics de 15 x 15 cm i a tocar de l'arc triomfal hi ha encara els suports de les antigues llànties en ferro forjat i simulant caps de drac i de serp molt simples. Al costat esquerre de l'entrada hi ha l'edicle per a la pica baptismal. Tot el conjunt està tancat pel clos del cementiri delimitat per un mur de pedra seca amb acabat a "sardinell" i en el que hi ha encara ara algunes esteles.

Observacions:

Edifici que en un origen estava format per una sola nau amb coberta de canó apuntada i reforçada per arcs torals i capçada per un absis semicircular orientat a llevant decorat en un fris doble de dent de serra i en el que s'obria a la part central una finestra de doble esqueixada en pedra tosca. Sembla ser que la coberta va ser afegida més tardanament ja que l'aparell i fàbrica constructiva de l'absis i part de la nau correspon amb el "primer romànic" amb influències llombardes i posteriorment es va afegir la volta de canó de perfil apuntat. Sembla que la coberta originària de la nau era amb encavallades de fusta. A mitjans del segle XVII i XVIII se li afegiren les capelles laterals, es suprimí l'antiga porta per l'existent amb data de 1766 per la construcció del campanar de torre a la façana oest. Les darreres reformes degueren consistir en el sobre alçament de la coberta per utilitzar-la com a reliquiari i possiblement també l'allargament de 1822 del cos sud. Va ser saquejada i destruïda per la guerra civil i avui dia no conserva cap element dels eu antic mobiliari litúrgic.

Història

L'església de Sant Genís de Gavarrós figura documentada amb l'acta de consagració de Sant Llorenç prop Bagà , mentre que el seu castell ho fa a partir de l'any 1255 com a possessió de la família de Pinós. Consta que a l'any 1280 Galceran de Pinós dona a Jaume Molins el castell de la roca de gavarret amb la condició que custodiés aquest castell i també la roca. Al llarg del segle XIII el castell és esmentat entre els diferents membres que el custodiaven i pel que fa a la parròquia de Sant Genís no apareix documentada fins l'any 1288 quant un tal Bernat de Gósol venia amb un Ribalta de Bagà tots els beneficis obtinguts de la parròquia de sant Genís de Gavarrós. A partir d'aquests moments l'església i la rectoria apareixen cada vegada més sovint en els documents davant la preocupació dels barons de pinós en tenir la zona habitada. El pas de Gavarrós i en conseqüència el castell i el nucli, eren una altre via que permetia accedir a la Cerdanya passant el coll de Pal, a banda dels passos del pendís i de Coll de Jou. Els senyors que el controlaven hi mostraven certa preocupació L'església de Sant Genís va passar a ser una sufragània de Brocà i actualment es manté en bon estat gràcies a la restauració feta l'any 2008.

Bibliografia

BASTARDES, JORDI; VIGUÉ, A. (1978). Monuments de la Catalunya Romànica. Artestudi. Barcelona.
BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS(1986). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi.SERRA i VILARÓ, J (1987). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. vol III. 216. SERRA i ROTÉS, ROSA (1982). Església de Sant Genís de Gavarrós. Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.

